

Хотой

BC-photo

- ▶ Хара тойон эбэтэр хотой (лат. *Aquila chrysaetos*, нууч. беркут) — тыгырахтаах көтөр, улахан хотой.

Тас көстүүтэ

Атыырын кынатын уһуна 618—715 мм, ыйааһына 3450—3927 г. Тыһытын кынатын уһуна 650—741 мм, ыйааһына 3700—4400 г. Тас көстүүтүн уратыта — көтөн истэбинэ кынатын куорсуннара тарбахтар курдук сарайа сылдьаллар.

► Аһылыга

Куобах, дыабара, таарбаҕан, андаатар, кус-хаас аһылыктаах

Хотой (Bohuš Čičel)

Тарҕанар сирэ

Саха сиригэр ойуурдаах сирдэргэ барытыгар тарҕанан олорор.

Хотугу кыраныыссата 70—71 параллель. Сутэн эрэр сэдэх

көрүннэргэ киирэр. Собуруу кыстыыр. Арыт-арыт сорох хотойдор

Саха сиригэр кыстыыллар. Көтөн кэлэр кэмэ кулун тутар уонна

муус устар ыйдара. Көтөн барар кэмэ балаҕан ыйын бүтүүтэ,

эбэтэр алтынны саҕата. Соботоҕун сылдыар эбэтэр пааранан.

- ▶ Хотой мас лабааларыгар эбэтэр очуостарга уйа туттар. Уйаларын атыыра уонна тыһыта иккиэн көмөлөөн талабы, мутугу, оту уонна түүнү туттан оностоллор. Тыһы хотой муус устар бүтүүтэ, ыам ыйын саҕана сымыыттыыр. Биир эбэтэр икки сымыыттаах буолар. Сымыыта 78 x 55 мм, ыйааһына 130—150 г. Икки көтөр иккиэн хардарса сылдьан 43—45 күн устата баттыыллар. Хотой оҕолоро 55—60 суукка буолбутун кэннэ уйаларыттан тахсан бараллар. Сымыыттан тахсыахтарыттан ыла 75—80 суукка буолан баран эрэ дьэ үчүгэйдик көтөр буолаллар.

- ▶ **Айыы итэбэлэ — Хомпоруун Хотой-Айыы**
- ▶ Айыы итэбэлигэр Сүһ-Хаан, Сүһкэн Эрили, Хомпоруун Хотой-Айыы диэн тангара баар. Кини көтөрдөрү араначчылыыр. Кулаковскай суруйарынан хотой кыыл аҕата. Хотойу өлөрбүт киһини бу тангара кырыыр, оччобуна ол сордоох "Сиб. Виттэ үһкүүтэ" ыарыыга майгынныыр ыарыыга ылларан ыараханлык эрэйдэнэн өлөр.
- ▶ Эллэй ыһыабын ыһарыгар Айыы тангаралын алгырыгар бастаан Үрүһ Аар Тойонго, онтон Хомпоруун Хотойго кымыс аях тутар, ол кэннэ атын айыыларга. Онон айыы итэбэлигэр Хомпоруун Хотойтон үрдүк Үрүһ Аар Тойон эрэ баар.